

Fiskeri- og havministeren

Stortingets næringskomité
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/2880-2

5. mai 2025

Dokument 8:269 S (2024-2025) - representantforslag om berging av Oslofjorden

Jeg viser til representantforslag 8:269 S (2024-2025) fra stortingsrepresentantene Lars Haltbrekken og Grete Wold om berging av Oslofjorden.

Deler av svaret er innhentet fra klima- og miljøministeren, som koordinerer arbeidet for Oslofjorden og har ansvar for reguleringer som gjelder fiske etter anadrome arter som sjøørret.

Regjeringen tar situasjonen i Oslofjorden på største alvor, og det pågår et stort arbeid på tvers av sektorene for å bedre tilstanden i fjorden. Vi er godt i gang med gjennomføringen av de 63 tiltakspunktene i den helhetlige tiltaksplanen for fjorden. Nyeste statusrapport fra Miljødirektoratet om oppfølgingen av Oslofjordplanen viser at arbeidet med å redde Oslofjorden er mer samordnet enn tidligere og at arbeidet er tydelig forsterket på noen områder. Vi har særlig styrket virkemidlene innen avløp og jordbruk. Blant annet har vi vedtatt et nytt gjødselregelverk, hatt en kraftfull satsing på Oslofjorden i jordbruksoppgjørene de siste årene og etablert en tilskuddsordning for kommunenes planlegging av nitrogenrensing. Likevel er det mye arbeid som gjenstår og situasjonen er alvorlig. Regjeringen arbeider kontinuerlig med å styrke tiltak og virkemidler for å oppnå en ren og rik Oslofjord.

Jeg er opptatt av at fiskeriene skal gjøre sin del av dette samarbeidet. Jeg og klima- og miljøministeren har nå gjennomført en høring av forslag til nye og ambisiøse fiskeriltak, der nullfiskeområder er blant de foreslåtte tiltakene. Høringsfristen var 22. april.

Tiltakene som har vært på høring, inkluderer blant annet begrensninger i redskapsbruk i yrkesfisket og fritidsfisket, samt å stanse alt fiske i tre store nullfiskeområder.

Nullfiskeområdene er de tiltakene som kan forventes å oppnå størst effekt, gitt at miljøtilstanden i fjorden forbedres på sikt. Samtidig er nullfiskeområder det mest inngripende tiltaket vi har i fiskeriforvaltningen. Forslaget begrenser allmennhetens tilgang til fjorden og våre felles ressurser betydelig, og fjerner viktig næringsgrunnlag for yrkesfisket i Oslofjorden, som fortsatt er svært viktig for både kystkulturen og lokalsamfunnene langs fjorden.

Nettopp fordi disse tiltakene er så inngripende og berører så mange, er det nødvendig at vi nå tar oss tid til å gjøre grundige vurderinger av alle høringsinnspillene vi har mottatt. Dette inkluderer innspill fra privatpersoner og organisasjoner, som belyser konsekvensene tiltakene kan få, og innspill fra faglige institusjoner som styrker kunnskapsgrunnlaget. Det har kommet mange og omfattende høringsinnspill. Jeg mener at det er viktig at det faglige grunnlaget for tiltakspakken vi skal innføre, er sterkt og står seg over tid, og vi kan derfor ikke forskuttere denne beslutningen før det pågående arbeidet er ferdigstilt.

Når det gjelder kompensasjon eller omstillingsstøtte for yrkesfiskere, er dette noe vi vil vurdere i den pågående prosessen. Høringsinnspillene som har kommet, bidrar til å belyse behovene for økonomisk støtte, og en støtteordning bør vurderes i sammenheng med de andre avveiningene som skal gjøres. Behovet for støtte vil avhenge av hvilke tiltak som beslutes å innføre, og jeg mener derfor det er mer hensiktsmessig å komme tilbake til dette når vi er kommet lengre i den pågående prosessen.

Jeg deler representantenes bekymring for fjorden, og forstår at det er et sterkt ønske fra flere hold om å få på plass tiltak så fort som mulig. Fortgang i prosessen er viktig også for fiskerinæringen i Oslofjorden, som er avhengig av forutsigbare rammevilkår, og som nå er i en svært usikker og utfordrende situasjon. Jeg vil forsikre om at dette er en høyt prioritert sak for meg, og det arbeides iherdig for å raskt få på plass effektive og hensiktsmessige tiltak.

Det haster å få på plass nitrogenfjerning innenfor Oslofjordens nedbørsfelt. Dette berører 118 kommuner. Som følge av den alvorlige tilstanden i Oslofjorden ble det i 2022 sendt brev til statsforvalterne i Oslofjordens nedbørsfelt om at det i denne regionen fremover må stilles krav til nitrogenfjerning. Statsforvalteren er godt i gang med å følge opp kommunene med pålegg om nitrogenfjerning, og opptil flere kommuner har satt spaden i jorda og er i gang med å oppgradere avløpsanleggene til nitrogenfjerning.

Regjeringen har allerede opprettet en tilskuddsordning for planlegging og prosjektering av nitrogenfjerning. I 2024 ble det tildelt 52 millioner kroner fra tilskuddsordningen til kommuner og interkommunale selskaper. I 2025 har regjeringen også bidratt med over 50 millioner kroner til tilskuddsordningen. Prosjekter som fører til en raskest mulig bedring av Oslofjorden, blir prioritert. Videre har regjeringen styrket både Miljødirektoratet og statsforvalterne, dette vil bidra til at kommunene skal få god veiledning og at saksbehandlingen på området skal gå raskere.

Det er et kommunalt ansvar å sikre drikkevann- og avløpstjenester til innbyggerne. Det er kommunene som er ansvarlig for å sikre at den nødvendige rensingen, også på avløpsområdet, kommer på plass. Kommunene har som følge av dette et stort ansvar for å sikre at gjeldende krav overholdes. Statsforvalteren er forurensningsmyndighet, og følger opp kommunen gjennom å gi tillatelse og føre risikobaserte tilsyn.

Kostnader på avløpsområdet dekkes gjennom selvkost, og det innebærer at også kostnader til å få etablert nitrogenfjerning kan kommunen få dekket gjennom selvkost. Det er rimelig at de som står for indirekte og direkte forurensende utslipp til Oslofjorden, også er de som betaler for rensingen av utslippet. Dette er i tråd med forurensar-betaler prinsippet.

Gitt den alvorlige situasjonen og den knappe tiden så er min vurdering at vi nå må bruke tiden målrettet og fornuftig. Jeg vurderer at en utredning om finansieringsløsning på dette tidspunktet vil kunne bidra til å skape en unødvendig usikkerhet i arbeidet som er godt i gang. En slik usikkerhet kan medføre store og kostbare forsinkelser, som vi i lys av den alvorlige situasjonen ikke har tid til.

Med hilsen

Marianne Sivertsen Næss